

ЗА ДЕРИВАТИТЕ ОТ МЪЖКИТЕ СЛОЖНИ ЛИЧНИ ИМЕНА В ИЗТОЧНОСЛАВЯНСКИТЕ ЕЗИЦИ

ИВАН ЧОБАНОВ

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Сложните лични имена са представлявали значителна част от антропонимичните системи на славянските езици. В групата на предхристиянските имена композитите са особено разпространени и сред източните славяни, предци на съвременните белоруси, руснаци и украинци.

Композицията е особено разпространен модел на образуване на лични имена в славянските езици. От гледна точка на морфемната структура сложните имена се състоят от корените на две лексеми, преди всичко именни и глаголни, свързани със съединителна гласна, като всеки от тях влиза в състава на отделна лексема от речниковия фонд на съответния език. Сложните имена се определят като най-стария пласт в антропонимичните системи на славянските езици (Милевски 1969: 198; срв. също: Ташицки 1926, Свобода 1964). След приемането на християнството броят на сложните лични имена, които се смятат за езически, рязко намалява сред източните и западните славяни. Дори има периоди, когато те са изключени от антропонимичните системи на съответните езици. В най-значителна степен те са запазили в езиците на южните славяни от балканския ареал (българи, сърби, хървати). Голяма част от тях се срещат и до ден-днешен.

В източнославянските антропонимични системи в сложните лични имена се срещат ограничен брой лексикални елементи, повтарящи се в най-различни комбинации. Поради сложната морфемна структура и големия брой фонеме, образуващи материалната им обвивка, те са трудни за произнасяне при всекидневната им употреба и се подлагат на съкращаване. Производните от сложните лични имена, получени по пътя на съкращаването им и оформени с помощта на различни суфикси, се приемат като умалително-гальовни.

В настоящото изследване своите наблюдения осъществяваме върху съкратените форми от белоруските сложни мъжки лични имена, ексцерпирани от каталога *Белорусские имена* (Куруфин www), от руските сложни мъжки лични имена, ексцерпирани от речника на Н. А. Петровский *Словарь русских личных имен* (Петровский 1980), и на украинските, ексцерпирани от речника на Л. Г. Скрипник и Н. П. Дзятковская, озаглавен *Власні імена людей* (Скрипник – Дзятковская 1986).

Списъкът на сложните мъжки лични имена в източнославянските езици може да бъде представен по следния начин:

BLR: БАГДАН: Багдаш, Богдаш; Богусь; Данік, Данук, Данусь; Данчык; *** **БАГУСЛАЎ:** Багук, Багусь, Богась, Богаш, Богдзя, Богусь, Богут, Богуш, Богуць, Богцік, Богця, Богша; Славік, Славук, Славусь; *** **БАЛЯСЛАЎ:** Балюк, Болесь, Болюсь, Болюш, Боля; Славік, Славук, Славусь; *** **БАРЫСЛАЎ:** Барук, Борка, Борцік; Славік, Славук,

Славусь; *** **БРАНИСЛАЎ**: Бранук, Бронік, Бронісь, Бронук, Бронча, Брончык, Броня, Бронюсь; Славік, Славук, Славусь; *** **БРАЧИСЛАЎ**: Братук, Братуль, Братык; Брацей; *** **БУДАВЕСТ**: Буд, Будаі, Будась, Будаіш; Будзік, Будзька; Вест, Вестун, Вєська, Вєсьцік; *** **БУДЗІВІД**: Дзівар, Дзіваіш, Дзівук; **БУДЗІМІР**: Марук; Мераіш, Мерча; *** **ВАЦІСЛАЎ (ВАЦЛАЎ)**: Вацаіш, Вацусь, Вацюк, Вацюіш, Ваця; *** **ВАШЧАБОР**: Вацаіш, Вацук, Вацюк, Вацюіш, Ваіла, Ваішчук, Вєшча, Вяішчук, Вяішчыла; *** **ВЕНЦЕСЛАЎ**: Вєна, Вєнар, Вєнась, Вєнаіш, Вєнка, Вєнусь, Вєнча, Вянук; *** **ВІДЗІБОР**: Відась, Відаіш, Відзєнь, Відзь, Відзя, Відук, Відусь; *** **ВОЙСЛАЎ**: Ваяр, Войка, Войчук, Воюіш, Воюсь, Воясь; *** **ВЫШАСЛАЎ**: Высь, Выська, Выіа, Выіань, Выішук; Славік, Славук, Славусь; *** **ВЯЧАСЛАЎ**: Вєчань, Вєцік, Вєця, Вячка, Вячук, Вячык; Славік, Славук, Славусь; *** **ГАРДЗСЛАЎ**: Славік, Славук, Славусь; *** **ГОСЬМІР**: Гасюк, Госань, Госаіш, Госєнь, Госуль, Госька; *** **ГУДАМІР (ГУДЗІМІР)**: Гуд, Гудань, Гудась, Гудаіш, Гудка; *** **ДАБРАГОСТ**: Дабраіш, Дабрук, Дабрусь, Добрань, Добрась, Добруіш, Добры, Добрык, Добча; *** **ДАБУЖА**: Дабук, Добась, Добуж, Добусь, Добча; *** **ЖЫВАДАР**: Дар, Дараіш, Дарук, Дарча; Жывєнь, Жывік, Жывук, Жыўка; *** **ІЗЯСЛАЎ**: Славік, Славук, Славусь; *** **КАЗІМІР**: Казаіш, Казік, Казько, Казя, Казюк; *** **ЛЮДАМІР**: Людась, Людаіш, Людук, Людзєнь, Людзік; Мірань, Мірка, Мірук, Мірча; *** **МЕЧЫСЛАЎ**: Мєчка, Мєчук, Мєчусь; Славік, Славук, Славусь; *** **МІРАСЛАЎ**: Мірась, Міраіш, Мірук, Мірусь, Мірцік, Мірык; Славік, Славук, Славусь; *** **МСЦІСЛАЎ**: Славік, Славук, Славусь; *** **ПРАДСЛАЎ**: Праслась; Працук, Працань, Працаіш, Працік, Працка; Славік, Славук, Славусь; *** **РАДАСЛАЎ**: Рада, Радань, Радаіш, Радка, Радук, Радунь; Славік, Славук, Славусь; *** **РАСЬЦИСЛАЎ**: Рацаіш, Рацук; Ростань, Росьцік; Славік, Славук, Славусь; *** **РЫСЛАЎ**: Рысаіш, Рысєнь, Рысік, Рыська, Рысюк; Славік, Славук, Славусь; *** **СТАНИСЛАЎ**: Станііш, Станчык, Станьчук; Стась, Стаська, Стасюк; Стах; Славік, Славук, Славусь; *** **СУДЗИСЛАЎ**: Судаіш, Судзік, Судзіс; Славік, Славук, Славусь; *** **УЛАДЗІМІР**: Улад, Уладак, Уладзік, Уладзісь, Уладзя; Ёлад, Ёладак, Ёладзік, Ёладзісь, Ёладзя; *** **УСЕВАЛОД**: Вєсік; Володзя, Володзік, Володзька, Володусь; Сева; Улад, Уладак, Уладзік, Уладзісь, Уладзя; Ёлад, Ёладак, Ёладзік, Ёладзісь, Ёладзя; *** **УЛАДЗИСЛАЎ**: Ладась, Ладаіш, Ладук, Ладусь; Уладзя; Славік, Славук, Славусь; *** **УЛАСЛАЎ**: Вєсік; Ласук; Улас, Уласєнь, Уласік, Уласька, Улаішчык; Славік, Славук, Славусь; Ясь, Ясік; *** **УСЕЛЮБ**: Любань, Любась, Любаіш, Любка; *** **ХВАЛІМІР**: Хвалаіш, Хвалєнь, Хвалік, Хвалька, Хвалюк; *** **ЧАСЛАЎ**: Часюк; Чашань, Чєсєнь, Чєсік, Чєсь; Славік, Славук, Славусь; *** **ШЧЫТАМІР**: Мірка, Мірок; Шчыт, Шчыцєнь; *** **ЯРАПОЛК**: Яраіш, Ярась, Ярка, Ярук, Ярусь, Ярык;

RUS: **БЕЛОСЛАВ**: Бєла; Слава; *** **БОГДАН**: Бога; Богда, Богдаіша; Бодя; Дан, Дана, Даня; *** **БОГОЛЕП**: Бога; Лєпа; **БОЛЕСЛАВ**: Болік; *** **БОРИМИР**: Боруля, Борюля, Борюня, Борюся; Боря, Боряха, Боряха; Міра; *** **БОРИСЛАВ**: Боря...; Слава; *** **БРАТИСЛАВ**: Слава; *** **БРОНИСЛАВ**: Броня; Слава; *** **БРЯЧИСЛАВ**: Бряча, Бряччук; Слава; *** **БУДИМИР**: Дима; Міра; *** **ВАЦЛАВ**: Ваця; Слава; *** **ВЕЛИМИР**: Вєла, Вєля; Міра; *** **ВЕНЦЕСЛАВ**: Вєна, Вєня; Слава; *** **ВЛАДИМИР**: Вадя; Влад; Влада, Влада; Вадик; Владик; Воля; Волька; Володя, Володюка, Володюха, Володюша, Володяка, Володяха; Лада, Ладя; Дима; *** **ВЛАДИСЛАВ**: Вадя; Влада, Влада; Володя, Володюка, Володюха, Володюша, Володяка, Володяха; Лада, Ладя; Слава, Славуня, Славуся,

Славуха; *** **ВОИСЛАВ**: Слава; *** **ВСЕВОЛОД**: Вадя; Влада, Владя; Воля; Водя (<Во-ло-дя); Володя, Володюка, Володюха, Володюша, Володюка, Володюха; Всева; Лада, Ладя, Ладуся; Сева; *** **ВСЕМИЛ**: Мила, Милуша; *** **ВСЕСЛАВ**: Слава; *** **ВЫШЕСЛАВ**: Слава; *** **ВЯЧЕСЛАВ**: Вяча, Вячик; Слава, Славуня, Славуся, Славуха; *** **ГОРИСЛАВ**: Гора, Горя, Горик; *** **ГОСТОМЫСЛ**: Гостя; *** **ГРАДИСЛАВ**: Градя, Градюша; *** **ДОБРОМИЛ**: Мила; *** **ДОБРОМИР**: Мира; *** **ДОБРОСЛАВ**: Доба; Добрыня, Добрята; Слава; *** **ДРАГОМИР**: Мира; *** **КАЗИМИР**: Казик, Казя; Мира; **КРАСНОМИР (КРАСНОСЛОВ)**: Краса; *** **ЛАДИМИР**: Ладя, Ладуся; Лодя; Дима; Мира; *** **ЛАДИСЛАВ**: Ладя, Ладуся; Лодя; Слава; *** **ЛУЧЕЗАР**: Зара, Заря; *** **ЛЮБОМИР**: Люба; Мира; *** **ЛЮДМИЛ**: Люда; Люся; Мила; *** **МЕЧИСЛАВ**: Меча; Слава, Славуня; *** **МИЛОНЕГ**: Мила; Нега; *** **МИЛОРАД**: Мила; Рада; *** **МИЛОСЛАВ**: Мила, Миля, Милана, Милаша; Слава; *** **МИРОСЛАВ**: Мира, Мироша, Мирюха; Слава; *** **МСТИСЛАВ**: Мстиша; Стива; Слава; *** **ОСТРОМИР**: Мира; *** **РАДИМИР**: Дима; Радим; Радя; Мира; **РАДИСЛАВ**: Рада; Слава; *** **РАДОМИР**: Рада, Радя, Радик, Радка; Мира; *** **РАТИБОР**: Боря; Ратя; *** **РАТМИР**: Мира, Мирка; Ратя; *** **РОДИСЛАВ**: Родя; Слава; *** **РОСТИСЛАВ**: Ростя, Ростяня; Рося; Ротя; Слава, Славуня, Славуся; *** **СВETИСЛАВ**: Света, Светик; Слава; *** **СВETОВИД**: Света; *** **СВETОЗАР**: Света, Светик; Зара, Зарька; Заря; Зорька, Зоря; *** **СВETОЛИК**: Света; Толя; *** **СВЯТОГОР**: Свята; Гора; *** **СВЯТОПОЛК**: Свята, Святник; Поля; *** **СВЯТОСЛАВ**: Свята, Святник; Света; Слава; Славуня, Славуся, Славуха; Яся; *** **СТАНИМИР**: Станя; Мира; *** **СТАНИСЛАВ**: Станя; Стас, Стасик, Стася; Слава, Славик, Славуня, Славуся; *** **ТВЕРДИСЛАВ**: Слава, Славуня, Славуся; *** **ТВОРИМИР**: Мира; *** **ТИХОМИР**: Тиха, Тиханя, Тихик; Тиша; Мира; *** **ЯРОПОЛК**: Поля; Ярик; *** **ЯРОСЛАВ**: Слава, Славуня, Славуся; Рося; Ярик;

УКР: **БОГДАН**: Богдась, Богдасик; Бодьо; Дан, Данко; *** **БОГУСЛАВ**: Богусь, Богусик; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; *** **БОЛЕСЛАВ**: Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; *** **БОРИСЛАВ**: Борис; Боря; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; *** **БРОНИСЛАВ**: Броня, Броньо, Бронко, Броник, Брончик; Бронько; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; *** **БУДИМИР**: Мирко; *** **ВАЦЛАВ**: Вацик, Вацусь, Вацуньо, Вацьо (виж: **ВЯЧЕСЛАВ**); *** **ВИРОСЛАВ**: Вірко, Вірчик, Вірусь; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; *** **ВЛАДИСЛАВ**: Владко, Владик, Владонько, Владочко; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; *** **ВОЛОДИМИР**: Володась, Володасик, Володя, Володька, Володько, Володик, Володичок, Володенька, Володечка, Володка, Володка; Вова, Вовка, Вовонька, Вовочка, Вовуля, Вовуня, Вовся, Вовчик; Ладим (Ладимир), Ладимко, Ладко; *** **ВСЕСЛАВ**: Сева; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; *** **ВЯЧЕСЛАВ**: Вячко; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; *** **ДОБРОСЛАВ**: Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; **КАЗИМИР**: Казько, Казьо, Казик; *** **ЛЮБОМИР**: Любко, Любчик, Любцьо; Мирко; **ЛЮБОМИСЛ**: Любко, Любчик, Любцьо; **ЛЮДОМИР**: Мирко; **МЕЧИСЛАВ**: Мечик; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; **МИЛОСЛАВ**: Милан; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; **МИРОСЛАВ**: Мирко, Мирось, Миросьо, Миросько, Мирошко; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; **МСТИСЛАВ**: Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; **РАДИСЛАВ**: Радя, Радик; Слава, Славко, Славцьо, Славик, Славчик; **РАДИМИР**: Радим; **РАДОМИР**: Радя, Радик; Мирко; **РОСТИСЛАВ**:

Ростя, Ростик, Ростичок; Слава, Славко, Славцо, Славик, Славчик; **СВІТОЗАР**: Заря, Зарик; **СВЯТОГОР**: Святко, Святусь; **СВЯТОПОЛК**: Святко, Святусь; **СВЯТОСЛАВ**: Святко, Святусь; Слава, Славко, Славцо, Славик, Славчик; **СЛАВМИР (СЛАВОМИР)**: Мирко; Слава, Славко, Славцо, Славик, Славчик; **СТАНІСЛАВ**: Стась; Стасик; Слава, Славко, Славцо, Славик, Славчик; **ЧЕСЛАВ**: Слава, Славко, Славцо, Славик, Славчик; **ЯРОМИР**: Ярко, Ярик, Ярчик, Ярусь, Ярусьо, Ярусик, Ярунь, Яруньо, Ярцо; **ЯРОПОЛК**: Ярко, Ярик, Ярчик, Ярусь, Ярусьо, Ярусик, Ярунь, Яруньо, Ярцо; **ЯРОСЛАВ**: Слава, Славко, Славцо, Славик, Славчик; Ярко, Ярик, Ярчик, Ярусь, Ярусьо, Ярусик, Ярунь, Яруньо, Ярцо.

Броят на сложните мъжки лични имена в антропонимичните системи на източнославянските езици е твърде ограничен. Има прекъсване в традицията да именуват с такива имена новородените и в някои речници тези имена се придружават от бележка, че са заети от другите славянски езици, най-вече от южнославянските. Твърде малко са и хипокористичните форманти, с които се образуват съкратените форми, независимо от факта, че в белоруското, руското и украинското словообразуване има изключително много умалително-гальовни суфикси.

Посочените в речниците хипокористики са най-вече от вторите компоненти на сложното име (**-МИР,-СЛАВ**). В антропонимичните системи на източнославянските езици преобладават сложните мъжки лични имена с втори компонент **-СЛАВ**, например: в белоруската от общо 44 сложни имена – 25 са със **-СЛАВ**, а 8 – с **-МИР**, в руската – от 64 сложни имена 30 са със **-СЛАВ** и 18 – с **-МИР**, в украинската от 37 сложни имена 20 са със **-СЛАВ**, а 10 с **-МИР**.

Хипокористики се образуват от двата корена на следните сложни мъжки лични имена: **ВLR**: БАГДАН, БАГУСЛАЎ, БАЛЯСЛАЎ, БАРИСЛАЎ, БРАНИСЛАЎ, БРАЧИСЛАЎ, БУДАВЕСТ, БУДЗИМІР, ВАЦІСЛАЎ (ВАЦЛАЎ), ВАШЧАБОР, ВЕНЦЕСЛАЎ, ВІДЗІБОР, ВОЙСЛАЎ, ВЬШАСЛАЎ, ВЯЧАСЛАЎ, ГОСЬМІР, ГУДАМІР (ГУДЗИМІР), ДАБРАГОСТ: ДАБУЖА, ЖЫВАДАР, КАЗІМІР, ЛЮДАМІР, МЕЧЫСЛАЎ, МІРАСЛАЎ, МСЦІСЛАЎ, ПРАДСЛАЎ, РАДАСЛАЎ, РАСЬЦІСЛАЎ: РЫСЛАЎ, СТАНИСЛАЎ, СУДЗИСЛАЎ, УЛАДЗИМІР, УСЕВАЛОД, УЛАДЗИСЛАЎ, УЛАСЛАЎ, УСЕЛЮБ, ХВАЛІМІР, ЧАСЛАЎ, ШЧЫТАМІР.

RUS: БЕЛОСЛАВ, БОГДАН, БОГОЛЕП, БОЛЕСЛАВ, БОРИСЛАВ, БРОНИСЛАВ, БРЯЧИСЛАВ, ВЕЛИМИР, ВЕНЦЕСЛАВ, ВЛАДИМИР, ВЛАДИСЛАВ, ВЯЧЕСЛАВ, ГОРИСЛАВ, ГРАДИСЛАВ, КАЗИМИР, ЛАДИМИР, ЛАДИСЛАВ, ЛЮБОМИР, ЛЮДМИЛ, МЕЧИСЛАВ, МИЛОНЕГ, МИЛОНЕГ, МИЛОСЛАВ, МИРОСЛАВ, МСТИСЛАВ, РАДИМИР, РАДИСЛАВ, РАДОМИР, РАТИБОР, РАТМИР, РОДИСЛАВ, РОСТИСЛАВ, СВЕТИСЛАВ, СВЕТОЗАР, СВЯТОГОР, СВЯТОСЛАВ, СТАНИМИР, СТАНИСЛАВ, ТИХОМИР, ЯРОПОЛК, ЯРОСЛАВ.

UKR: БОГДАН, БОГУСЛАВ, БОРИСЛАВ, БРОНИСЛАВ, ВІРОСЛАВ, ВЛАДИСЛАВ, ВОЛОДИМИР, ВЯЧЕСЛАВ, КАЗИМИР, МЕЧИСЛАВ, МИЛОСЛАВ, МИРОСЛАВ, РАДИСЛАВ, РАДИМИР, РАСИСЛАВ, РОСТСЛАВ, СВЯТОСЛАВ, СЛАВОМИР, СТАНИСЛАВ, ЯРОМИР, ЯРОСЛАВ.

От първия корен на следните сложни мъжки лични имена в източнославянските езици не се образуват хипокористични форми, а само от вторите:

BLR: ГАРДЗСЛАЎ, ІЗЯСЛАЎ.

RUS: БРАТИСЛАВ, БУДИМИР, ВОИСЛАВ, ВЫШЕСЛАВ, ДРАГОМИР, ЛУЧЕЗАР, ОСТРОМИР, ТВЕРДИСЛАВ, ТВОРИМИР.

UKR: БУДИМИР, ДОБРОСЛАВ, ЛЮДОМИР, СТИСЛАВ, СВІТОЗАР.

От втория корен на следните сложни мъжки лични имена не срещаме съкратени форми:

BLR: БУДЗІВІД, ЯРАПОЛК.

RUS: СВЕТОВИД, СВЕТОЛИК.

UKR: ЛЮБОМИСЛ, СВЯТОПОЛК, ЯРОПОЛК.

Това се обяснява с малкия брой сложни имена и с тяхната рядка употреба.

В акта на деривацията на хипокористиките от сложните мъжки лични белоруски, руски и украински имена участват следните форманти:

А) **Нулев формант:**

BLR: Буд, Вест, Відзь, Гуд, Дар, Добуж, Улад, Ўлад, Улас, Чэсь, Шчыт, Ясь;

RUS: Влад, Дан, Радим, Стас;

UKR: Борис, Дан, Радим, Стась;

Б) **Вокални хипокористични форманти:**

- **Флексия формант – А:**

BLR: Вена, Вешча, Выша, Рада, Сева;

RUS: Бела, Бога, Богда, Бряча, Ваца, Вела, Вена, Влада, Всева, Вяча, Гора, Дана, Дима, Доба, Зара, Лада, Лена, Люба, Люда, Меча, Мила, Мира, Нега, Рада, Света, Свята, Сева, Слава, Стива, Тиха, Тиша;

UKR: Сева, Слава;

- **Флексия формант – 'А:**

BLR: Богдзя, Боля, Веця, Броня, Ваця; Відзя, Володзя, Казя, Уладзя; Ўладзя;

RUS: Бодя, Боря, Броня, Вадя, Веля, Веня, Владя, Володя, Воля, Водя, Горя, Гости, Градя, Даня, Заря, Зоря, Казя, Ладя, Лодя, Мила, Поля, Радя, Ратя, Родя, Ростя, Рося, Ротя, Станя, Стася, Толя, Яся;

UKR: Боря, Броня, Володя, Заря, Радя, Ростя;

- **Флексия формант – 'О:**

UKR: Бодьо, Броньо, Вацьо, Казьо;

В) **Хипокористични форманти, съдържащи консонант в състава си:**

- **Форманти с Й:**

BLR: -АЙ: Будаі; -ЕЙ: Брацей;

- **Форманти с Л:**

BLR: -ЛА: Вашла; -УЛЬ: Братуль, Госуль;

RUS: -УЛЯ: Боруля; -'УЛЯ: Борюля;

UKR: -УЛЯ: Вовуля;

- **Форманти с К:**

BLR: -АК: Уладак, Ўладак; -ІК: Весік, Данік, Бронік, Будзік, Вецік, Жывік, Казік, Людзік, Працік, Росьцік, Рысік, Славік, Судзік, Уладзік, Ўладзік, Уласік, Хвалік, Чэсік, Ясік; -ЫК:

Братык, Вячык, Добрык, Мірык, Ярык; **-ОК:** Мірок; **-УК:** Багук, Барук, Бранук, Братук, Бронук, Вацук, Вашчук, Відук, Вышук, Вянук, Вяцук, Вяшчук, Дабрук, Дабук, Данук, Дарук, Дзівук, Жывук, Ладук, Ласук, Людук, Марук, Мечук, Мірук, Працук, Радук, Растук, Славук, Ярук; **-’УК:** Балюк, Вацюк, Гасюк, Казюк, Рысюк, Стасюк, Хвалюк, Часюк; **-КА:** Борка, Будзька, Венка, Вєська, Войка, Володзька, Выська, Вячка, Госька, Гудка, Жыўка, Любка, Мірка, Мечка, Працка, Радка, Рыська, Стаська, Уласька, Хвалька, Ярка; **-КО:** Казько;

Налице са и хипокористики, образувани с форманти от II степен, в които участват и форманти с **К:** **-ЦК:** Богцік, Борцік, Вєсьцік; **-ЧУК:** Войчук, Станьчук; **-ЧЫК:** Данчык, Станчык;

RUS: **-ИК:** Болик, Брячик, Вадик, Владик, Вячик, Горик, Казик, Радик, Ростик, Светик, Святник, Славик, Стасик, Тихик, Ярик; **-КА:** Зарька, Зорька, Волька, Мирка, Радка; **-’АКА:** Володяка;

UKR: **-КА:** Вовка, Володка, Володька; **-КО:** Бронко, Бронько, Вірко, Владко, Володко, Вячко, Данко, Казько, Ладимко, Ладко, Любко, Мирко, Славко, Святко, Ярко; **-ИК:** Броник, Вацук, Владик, Володик, Зарик, Казик, Мечик, Радик, Ростик, Славик, Стасик, Ярик;

И в украинското хипокористично словообразуване има хипокористики, образувани със суфиги от II степен, в които участват и форманти с **К:** **-ЕНЬКА:** Володенька; **-ОНЬКО:** Владонько; **-ЕЧКА:** Володечка; **-ОЧКА:** Вовочка; **-ОЧКО:** Владочко; **-ИЧОК:** Володичок, Ростичок; **-ОНЬКА:** Вовонька; **-АСИК:** Богдасик, Володасик; **-УСИК:** Богусик, Ярусик; **-ЧИК:** Вірчик, Вовчик; Любчик, Славчик, Ярчик;

- **Форманти с Н:**

BLR: **-АНЬ:** Вечань, Вышань, Госань, Гудань, Добрань, Любань, Мірань, Працань, Радань, Ростань, Чашань; **-ЕНЬ:** Відзень, Госень, Жывень, Людзень, Рысень, Уласень, Хвалень, Чесень, Шчыцень; **-УНЬ:** Вєстунь, Радунь;

RUS: **-АНЯ:** Тиханя; **-УНЯ:** Славуня; **-’УНЯ:** Борюня;

UKR: **-АН:** Милан; **-УНЬ:** Ярунь; **-УНЯ:** Вовуня; **-УНЬО:** Вацуньо; Яруньо;

- **Форманти с Р:**

BLR: **-АР:** Венар, Дзівар; **-’АР:** Ваяр;

- **Форманти със С:**

BLR: **-АСЬ:** Богась, Будась, Венась, Відась, Воясь, Гудась, Добрась, Добась, Ладась, Любась, Людась, Мірась, Праслась, Ярась; **-ЕСЬ:** Болесь; **-ІСЬ:** Бронісь, Судзісь, Уладзісь, Ёладзісь; **-УСЬ:** Багусь, Богусь, Вацусь, Венусь, Відусь, Володусь, Воюсь, Дабрусь, Данусь, Добусь, Ладусь, Мечусь, Мірусь, Славусь, Ярусь; **-’УСЬ:** Болюсь, Бронюсь; **-СЬ:** Стась;

RUS: **-УСЯ:** Ладуся, Славуся; **-’УСЯ:** Борюся

UKR: **-АСЬ:** Богдась, Володась; **-УСЬ:** Богусь, Вацусь, Вірусь, Святусь, Ярусь; **-УСЬО:** Ярусьо; **-СЯ:** Вовся;

- **Форманти с Т:**

BLR: **-УТ:** Богут;

- **Форманти с Х:**

RUS: **-’АХА:** Боряха, Володыха; **-УХА:** Славуха; **-’УХА:** Володыха, Мирюха;

- **Форманти с Ц:**

BLR: **-УЦЬ:** Богуць; **-АЦЯ:** Богаця;

UKR: **-ЦЬО:** Любцьо, Славцьо, Ярцьо;

- Форманти с Ч:

BLR: -**ЧА**: *Бронча, Венча, Дарча, Добча, Мерча, Мірча*;

- Форманти с Ш:

BLR: -**АШ**: *Багдаш, Богдаш, Богаш, Будаш, Вацаш, Венаш, Відаш, Дзіваш, Мераш, Госаш, Гудаш, Дабраш, Дараш, Казаш, Ладаш, Любаш, Людаш, Міраш, Працаш, Радаш, Расташ, Рысаш, Судаш, Хвалаш, Яраш*;

-**ІШ**: *Станіш*; -**УШ**: *Богуш, Воюш, Добруш*; -**’УШ**: *Болюш, Вацюш*; -**ША**: *Богша*;

RUS: -**АША**: *Богдаша, Милаша*; -**’АША**: *Боряша*; -**ИША**: *Мстиша*; -**ОША**: *Мироша*;

-**УША**: *Милуша*; -**’УША**: *Володюша, Градюша*.

Както се вижда от посочените по-горе примери, продуктивността на хипокористичните форманти при образуването на деривати от сложните мъжки лични имена в източнославянските езици е различна.

И в трите езика се срещат следните форманти: - Нулев формант: **BLR (13), RUS (4), UKR (4)**; - Флексия формант -А: **BLR (5), RUS (31), UKR (2)**; - Флексия формант -’А: **BLR (10), RUS (31), UKR (6)**; - Форманти с Й: **BLR (3), RUS (2), UKR (1)**; - Форманти с К: **BLR (93), RUS (21), UKR (48)**; - Форманти с Н: **BLR (22), RUS (3), UKR (5)**; - Форманти със С: **BLR (38), RUS (3), UKR (9)**.

В два от езиците се срещат следните форманти: - Форманти с Ш: **BLR (32), RUS (8)**; - Форманти с Ц: **BLR (2), UKR (3)**.

Само в един от езиците се срещат следните форманти: - Флексия формант -’О: **UKR (4)**; - Форманти с Й: **BLR (2)**; Форманти с Р: **BLR (3)**; - Форманти с Т: **BLR (1)**; - Форманти с Х: **RUS (5)**; - Форманти с Ч: **BLR (6)**.

От проведените наблюдения следва изводът, че вследствие на ограничената употреба на сложните лични имена в белоруски, руски и украински език броят на хипокористиките, получени в резултат на тяхното съкращаване, е много по-малък в сравнение с антропонимичните системи на славянските езици от балканския ареал (български, сръбски, хърватски).

БИБЛИОГРАФИЯ

Куруфин **www**: Белорусские имена, <http://kurufin.ru/html/Belarusian.html> (достъп: 01.04.2013).

Милевски **1969**: Milewski T., *Indoeuropejskie imiona osobowe*. Wrocław, Ossolineum, 1969.

Петровский **1980**: Петровский, Н. А. *Словарь русских личных имен*, Москва, „Русский язык”, 1980.

Скрипник – Дзятковская **1986**: Скрипник, Л. Г., Дзятковская, Н. П. *Власні імена людей*, Киев, „Наукова думка”, 1986.

Свобода **1964**: Svoboda, J. *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. Praha, Akademia, 1964.

Ташицки **1926**: Taszycki, W. *Najdawniejsze polskie imiona osobowe*. Kraków, Ossolineum, 1926.